

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam po pošti, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za ostanila plačuje se od petertopne petite vrste po 12 h, če se ostanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Učiteljsko vprašanje po dež. zboru goriškem.

Zdaj ko je bilo obrazloženo, kako se je zgodilo, da je bil končno proti volji večine dež. zbora vendarle sprejet zakonski načrt o nekakem zboljšanju gmočnih razmer ljudskega učiteljstva na Goriškem, potrebno se nam zdi, pojasniti še, kaj se je zgodilo po deželnem zboru, boljše zunaj istega, da bi bil načrt potrjen, ali da bi ne zadobil potrjenja.

Učiteljsku je bilo jasno, da se je odigrala nedostojna igra, igra z življenjskimi interesi tako važnega in koristnega stanu, kakor je učiteljski.

Vladni zastopnik je povedal jasno pri razpravi, da načrt ne zadobi najvišje sankcije radi dveh nalašč nastavljenih zank. Priporočal je, naj se dotična dostavka izpusti, a zastoj so bile njegove besede.

Načrt je bil sprejet, a tak, da ni bilo upanja, da bi postal zakon. Od bor deželnega učiteljskega društva se je pečal s to zadevo in je setaval spomenico, katero je osebo nesla posebna doputacija v Trst k c. kr. namestniški s prošnjo, da bi se zakonski načrt predložil v sankcijo, oziroma da bi se kmalu povrnil deželni zboru, ako ne zadobi potrdbe deputacija, katera si je bila poprej izprosila advijenco pri c. kr. namestniku Gošasu, ni dobila visokega gospoda doma ter je moralo spomenico le izročiti drugim rokam. Tudi znamenje časa in naklonjenosti do učiteljskega stanu!

Kakor je bilo učiteljsku ležeče na tem, da bi načrt postal zakon in je pohitelo, da bi pospešilo ugodno rešitev; tako je bilo tudi »prijeteljem« učiteljskega mnogo ležeče na nasprotjem, da bi preprečili sankcijo.

Dne 2. februarja je sklical župan Pavlica iz Rihemberka zaupni shod županov in podžupanov ajdovskega okraja in bližnjih županov goriškega okraja h

Rebku na Vipavskem. Na dnevnem redu, kateri se ni objavil povabljenim županom in podžupanom, je bila jedina točka — protest proti načrtu o pravnih razmerah učiteljstva. Javna tajnost je, da je bilo to junaštvo delo klerikalnih slovenskih poslancev!

Naši župani so se vjeli na limanice, ker se se vabili k shodu brez dnevnega reda. Shoda se je udeležil tudi deželni poslanec, župan črnski Bolko, znani bogataš, ki je pokazal, da ne privošči učiteljsku niti ohih drobtin, katere obsega sprejeti načrt.

Glavno besedo na shodu je imel župan Vidmar — ki je postal slaven ob zadnjih deželnozborskih volitvah, ko je fungiral kot denuncijant učiteljstva pri šolskih oblastnjah. V Gorici so mu zabili klerikalni kovači famozne izjave proti načrtu v debelo glavo, vsakovrstnih oslarij, katere je Vidmar izustil na shodu proti učiteljsku. Trdil je, da ima učiteljsku majhne študije, da ne dosega dobrih uspehov itd.

Kaj takega je trdil človek, ki ni dovršil niti ljudske šole. Vidmar in Bolko ne privoščita učiteljsku najmanjšega zboljšanja in to sta človeka, ki več zaigrata v par večerih, kakor dobiva učitelj za celoletno trudapolno delovanje v šoli. Ako ni to škandal, potem res ne vemo, kaj bi zaslužilo to ime?!

Klerikalni štab v Gorici, kateremu komandirata Gregorčič Berbuč ni bil zadovoljen, ampak je uprizoril še drugi protestni shod in sicer v Brdih pri Gorici. Županskemu shodu je prisostvoval poslanec Jakončič, veleposestnik in uradnik pri »Montu« v Gorici. Žalostno!

Govorilo se je, da bodo sledili še drugod protestni shodi. Ni znano, zakaj so se opustili. Morda so se zbal, da bi ne šlo tudi drugod tako gladko, ker se je bilo med tem ča-

som vsaj nekoliko posvetilo v to ribarenje v temi. Govori se, da tudi na Vipavskem bi ne šlo v drugič tako gladko, kajti marsikateri župan in podžupan je spoznal, da župani in podžupani niso igrali na shodu posebno častne naloge, ampak da so jih imeli le za »Stimmvieh«.

Radovedni smo, kako se bodo držali naši župani in podžupani, ko se bode na javnih shodih, katere bodo sklicevali vsaj pred volitvami zopet deželni poslanci, razpravljalo o plačah deželnih odbornikov in poslancev i. t. d. Takrat, ko so sebi povišali, niso sklicevali poslanci ne javnih in ne zaupnih shodov, da bi se bili sprejemali protesti protinepotrebemu zvišanju že itak mastnih plač za opravilo, ki je le častno in tako pičlo, da je sramotno zahtevati sploh tako velikih plač.

Zakaj niso takrat sklicevali županskih shodov? Kadar je šlo za žepe bogatih poslancev, takrat so mirno in in molče sami opravili; zdaj pa ko gre za pičlo zvišanje ubogemu učiteljsku, no zdaj so poklicali poslanci na pomoč uboge in bogate župane. Srečna naša dežela!

In kakor da bi vsega tega še ne bilo dovolj, začelo je klerikalno časopisje zaganjati se z vsem strupom v učiteljsku, in sicer radi izreka dr. Tume v dež. zboru, češ, da je učiteljsku poklicano voditi narod po potinapredka. Zvonec v napadanju nosi ultraklerikalni »Prim. List«, a za njim caplja »Gorica«. Za nameček se razpravlja še vprašanje o orgljarstvu in cerkovništvu.

Že sam izrek dr. Tume o vodstvu naroda po učiteljsku je spravil duhovne gospode iz ravnotežja ter samo misel, da bi utegnili kedaj učiteljsku deliti z duhovščino na tako imenovanem narodnem vodstvu, provzročila je vrvenje in drenje med klerikalnim vodstvom. Vodstvo, to presneto vodstvo naroda je in mora ostati izključna

domena duhovščine! Le duhovnik je poklican in izvoljen voditelj slovenskega naroda in velika predznost je že misel sama, da bi utegnili in moralo priti kdaj tudi na Slovenskem do delitve v vodstvu med razne stanove istega slovenskega naroda. Naši klerikalci so trdno prepričani, da le duhovnik mora imeti vjati v rokah ter voditi naš narod. Že sama predznost dr. Tume, da se je upal dvomiti nad nezmotljivostjo duhovniškega vodstva, je rodila odpor ter spravila nad bore učiteljsku obsodbo, da ono ni niti poklicano, niti zmoglo biti voditelj naroda.

Vodstvo sliši le duhovščini, a delo na narodnem polju, no delo bi se že pustilo tudi učiteljsku. Jasno ko beli dan se je pokazalo tudi pri tej priliki, da klerikalci si prisvojajo izključno vodstvo nad vsemi drugimi stanovi. Za gospodstvo gre duhovščini in za nič drugega. Vsi drugi stanovi morajo biti le slepo orodje pod njih vodstvom. Jasno je pokazala tudi ta prilika, da se smatra duhovščina kot nekaj vzvišenejšega nad drugimi stanovi. Poglejmo v naše občine in splošno, le z malimi izjemami najdemo učitelja kot večinoma brezplačnega delavca in voditelja narodnih društev. Kdo vodi, ustanavlja razna društva, ki skrbje za napredek in izobrazbo naroda? Bralna, kmetijska, pevška i. dr. društva slone večinoma na ramenih učiteljev. Kdo je največ sodeloval na probuji naroda? Komu se ima največ zahvaliti, da je prišel naš narod čitati, ker brez tega ni niti misliti na napredek? Gotovo več učitelju nego duhovniku, ker med poslednjimi so sicer častne ali redke izjeme, katere se trudijo za napredek naroda.

Pač pri nekem delu so bili naši duhovniki vedno in povsod jako delavni, t. j. pri raznih volitvah Domevamo, da razumejo naši duhovniki pod narodnim

vodstvom — le vodstvo pri raznih volitvah in za to jim gre, tega ne mislijo in ne marajo izpustiti iz rok. Dr. Tuma pa gotovo ni mislil samo na volitve in vodstva pri istih, ampak na narodno delo sploh. Narodno delo že puste učiteljsku, a vodstva pri volitvah, t. j. komande, te ne puste iz rok.

Da je temu res tako, dokazuje nam tudi zgodovina političnega življenja goriških Slovencev zadnjih let. Dokler je bil dr. Tonkli voditelj goriških Slovencev, so vodili volitve izključno le duhovniki; učitelj se sploh ni drznil segati vmes. Takrat je vladala med duhovščino in učiteljsku lepa sloga. Ko pa je bilo začelo presedati zavednejšim Slovincem takratno vodstvo in se je bila začela rušiti sloga pokorščine pod vidnim poglavarstvom dr. Tonklija, a nevidnim vodstvom duhovščine, pokazalo se je prvič nekaj učiteljev v opoziciji. Takrat je bil prvič ogenj v strehi. Dr. Rojce, ki je kandidiral proti volji duhovskega vodstva, je bil propal pri deželnozborskih volitvah v kmetijskih občinah in mesto njega je prišel v deželni zbor duhovnik, pokojni Cerin. Ko se je bil boj pozneje med dr. Tonklijem in dr. Gregorčičem, je stale učiteljsku večinoma v boju za poslednjega, proti njemu, duhovniku, pa večidel duhovščina. Takrat je bil drugi ogenj v strehi in netil je dr. Mahnič Tonkli-Mahničeva (klerikalna) »Soča« je takrat pisala proti učiteljsku približno tako, kakor zdaj »Prim. List« in »Gorica« pod vodstvom dr. Gregorčiča. Res, »tempora mutantur et nos mutamur in illis«.

Pred preobratom je bilo med duhovščino in učiteljsku lepo soglasje, a volitve so zakrile napade, grde napade prvoimenovanega stanu ne poslednjega. Šlo je za vodstvo naroda in tega si prisvajajo duhovščina povsem. Odgovoriti imam še vprašanju: Ali je imelo učiteljsku kaj dobička, da je bilo poseglo v volitveni boj, t. j. ko je bilo zašlo

LISTEK.

Tehnika kot svetovna moč.

Tekom devetnajstega stoletja je stroj — v najširšem pomenu — spremenil lice zemlji, določil razvoj človeštva ter vplival na delovanje kolikor le mogoče. Skoraj tako zelo, kakor so kdaj zamogli vera, jezik, šege in običaji. Kajti ne samo, da preprega in obdaja neskončna mreža železnice in telegrafskih žic dežele in morja, ne samo, da je stroj izvalil elektriki njene speče moči, postal je splošno središče, okoli katerega se sučejo misli in interesi človeštva. Od njegovega razvoja in razširjenja se pričakuje nova kultura, sprijaznenje idealističnega in realističnega svetovnega naziranja. Oziraje se na faktične izpremembe, katere je povzročil, so mogle vedno bolj rasti nade in zahteve tehnikov.

Prve velike iznajdbe človeškega rodu — poraba in izkoriščanje ognja, izdelovanje orodja in orožja, prvi pisni znaki, prvo oralo in prva ladja itd. — so brez dvoma mogočnejše

vplivale na prvotnega človeka, kakor vplivajo čudeži moderne tehnike in mehanike na nas. Toda ti vplivi se poizgube v temini najdavnjše preteklosti ter jih posamezno ne moremo niti spoznati, niti preseniti. Spremembe pa je izvršil stroj v našem življenju, vidimo in čutimo pri vsakem koraku, in obenem tudi vemo, da se tekom dveh tisočletij ni ničesar zgodilo, kar bi se moglo z njimi primerjati. Stari vek, srednji vek, renesanca, kultura osemnajstega stoletja, vse to so dobe brez tehnike. Seveda so se vedno in povsodi, če tudi v dolgih premorih, izvršile iznajdbe in izboljšanja raznega orodja, ladje so se izpopolnjevale, kakor tudi oralo in tkalna priprava, nastali so novi načini izdelovanja ter se udomačile nove živali in rastline ob času križarskih vojsk in v dobi odkritij. Toda te spremembe, omejene le na ožje kroge, niso imele značaja mogočnega predručenja dela in go spodarstva. Preje in pozneje je opravljal vse delo človek skupaj z živalmi, nobeden stroj jih ni nadomeščal in delo je ostalo glede obsega jako skromno. Šele stroj je mogel povzročiti tovarno, zvišanje produkcije in

svetovni promet. Moč pare, postavljene v službo človeka, je povečala njegovo zmoglost v velikansko ter premagala prostor in čas. Uresničila je, kar je je dotlej živelo komaj le v pravljicah in pesnih. Predrl so gore, položili po morjih telegrafske kablje, ustvarili napadovalna in branilna orožja, ki so delovala v za one čase nepojmljivo daljavo in s čudovito hitrostjo. Vsled večje lahkode prometa je precej trpela prejšnja stalnost človeka. Vse je prišlo v gibanje, delo na polju se je zamenjalo z delom pri stroju, domovina zamenjala s tujino, lahkotno in skoro brez težav. Najrazličnejši narodi na svetu so prišli med seboj v dotiko v miroljubne namene, v svrhu kupčije, študij medsebojnega raziskavanja, v toliki meri kakor se prej niti slutilo ni. Stroj se je pokazal najmočnejšega faktorja, da posreduje združitev civilizacije. Ne premoč naše omike ali naših moralnih lastnosti, temveč prednosti naših tehniških izumov v bojni in miroljubne namene so izsilile vzhodno-azijskemu svetu priznanje. Njegovo ogromno ljudsko število ne more nadomestiti manjše vrednosti njih orožja in drugih pripomočkov, ter pomanj-

kanja vsake tehniške vzgoje mas. Tehniška spretnost zagotavlja Evropejcem in Amerikancem prednost.

Dosedaj so vojske, potovanja in osvobodila, politična in verska gibanja povzročila odločilne zgodovinske spremembe. Ženjalni ljudje, junaki in ustanovitelji ver so stali v ospredju. Še pri potovanjih odkritij petnajstega stoletja, ki so lice sveta od časov rimskega imperija prvič korenito spremenila, je tvorila želja razširjanja kristjanstva odločujoč nagib. Gospodarski interesi, kakor močni so tudi bili, se niso mogli oprostiti obvladajočih vplivov cerkvenih tokov. V nemških kmetijskih vojskah kakor tudi v angleški revoluciji se pomešajo socialne in gospodarske potrebe z verskimi zahtevami. Francoska revolucija, ki je pretvorila Evropo v njenem najbolj notranjem bistvu, je povzročila samo en stroj: guillotino, med tem ko je v konservativni Angliji nastala takrat cela vrsta strojev in tehniških iznajdb, s katerimi se je olajšala delavcu težavnost njegovega dela ter pomnožilo zvišanje produkcije. Njene ladje in stroji so pomagali Angliji premagati Napoleona, njene ladje so vkljub kontinen-

talnemu zaprtju vzdržavale kupčijo in trgovino in njeni železni stroji so nadomestili stotisoče moč.

Osemnajststo let so živele naravoslovne znanosti in tehnika takorekoč v temi. Doba vere je odklonila ljudi od raziskavanja narave in sumničila vse mehaniške in tehniške iznajdbe kot coprnije in magične umetnosti. Obem dvem velikim tehničkim osvojitvam starega veka, gradnji kanalov in velikih cest, ni dodal srednji vek nikake nove enake vrednosti. Celo plovitba je le počasi napredovala. Duh in misel sta se obrčala edinole na znanosti duha in umetnosti; preiskovanje istinitnega ni bilo samo od cerkve prepovedano, temveč je bilo sploh malo čislano od splošnega javnega mnenja. S težavo si je v 17. in 18. stoletju priborilo pot poznavanje velikih naravnih zakonov in spoznanje ponižnega stanja zemlje k vesoljstvu. Šele na tej podlagi, ko ji praznoverje in fanatizem nista mogla delati nikakih ovir več, se je mogla razviti moderna tehnika. Potrebovala je ne male mere politične in verske svobode, narodnega blagostanja in intelektualne zrelosti v to. Ako gleda včasih moderna teh-

med narodno vodstvo? Vsakdo mora priznati, da ni imelo svojih koristij, ampak le narodnih, kajti šlo je v boj za duhovnika dr. Gregorčiča kot narodnega delavca in zagovornika svobodnejših, naprednejših idej, katere naj bi rešile naš narod iz slepega vodstva nekaterih duhovnikov. Kakor kaže sedanost, se je naš narod ljuto varal, prišel je z dežja pod kap in to proti volji dr. Gregorčiča. Klerikalno vodstvo je bilo močnejše nego novo vodstvo in poslednje je podleglo, ker je tudi voditelj dr. Gregorčič postal uskok. Učiteljstvo je dobilo primerno plačilo: napadanje in zaničevanje.

V današnjih dneh se bije zopet hoj — za ista načela kakor pred leti. Zopet je učiteljstvo isto, katero je napadeno in zaničevano od duhovskih listov.

Tako je naše plačilo!

Smrt ruskega konzula Ščerbine.

Konzul predstavlja v vseh pravnih državah moč in avtoriteto svoje države, in vsaka krivica, ki se mu pripeti, pomeni razžalitev in napad na državo. Ruski konzul, državni svetnik Grigorij Stepanovič Ščerbina pa je bil zavrato napaden v Mitrovici od rednega turškega vojaka Ibrahima ter je v petek zvečer umrl vsled dobljene rane. Kake politične posledice bo to imelo?

Podoben slučaj se je zgodil Rusiji pred 75 leti. Takrat so v Teheranu napadli in grozno razmesarili ruskega poslanika Gribojedeva. Rusija se je takrat zadovoljila s strogim kaznovanjem krivcev ter je morala Perzijo poslati v Peterburg oprostilno poslanstvo pod vodstvom šahovega brata.

Ali se bo Rusija tudi to pot zadovoljila z navadnim zadoščenjem? Najbrže ne. Turki se tolažijo, da želi Rusija ohraniti mir na Balkanu, vsled tega bo zahtevala le strožjo kazen za krivice ter bo skušala le utrditi še bolj svoj vpliv v Carigradu. Ne posrednih političnih posledic pa ne bo imel mitroviški atentat.

Morda bi se zadeva res tako ugodno rešila, če bi Turška res kazala dovolj odločnosti in dobre volje. Toda Turška tudi po boju v Mitrovici ni storila ničesar, da bi zagotovila izvedbo reform in Albaniji. Še vedno stoje v bližini mesta oborožene čete Albancev, in Turška nima dovolj vojaštva ali ne dovolj odločnosti, da bi vsaj tem upornežem, ki so izvršili napad, pokazala strah. Pred vsem bi bilo treba vendar Albance razorožiti. Na to pa Turška ne misli, ker bi se to ne moglo zgoditi brez močne armade in krvavih bojov, a Turška tudi ne mara Albancev razorožiti, ker sluti, da še

bo njihove meče in handžarje potrebovala.

Nemško časopisje skuša dokazati, da je Rusija sama kriva, da je prišlo do atentata ter nima vzroka, izvajati konsekvence, češ, ako bi ne bila poslala konzula v to razburjeno sršenovo gnezdo, ne bilo bi se ničesar zgodilo. A tu pozabljajo Nemci, da tudi Kitajci niso prosili za nemškega poslanika Kettelerja, a ko so istega usmrtili bokserji, nastalo je na vseh koncih in krajih klicanje po maščevanju. In maščevanje se je tudi izvedlo, ne samo proti direktnim krivcem, temuč tudi proti kitajski vladi, katere sovražniki so istotako bili bokserji in proti katerim se je morala sama bojevati.

Rusko časopisje, tudi vladno, kliče splošno po maščevanju. »Novoje Vremja« piše, da so bili Rusi že dvakrat pred Carigradom, a so oba krat ošli. Ta sreča ni bila za Turke zaslužena. Toda nič na svetu ni večno. Kar se ni dosedaj zgodilo, se lahko zgodi v bodočnosti. Le stroga izvedba reform in kaznovanje Albancev bi užaljeno Rusijo pomirilo. List »Svijet« pa naravnost zahteva, naj se poveri Bolgariji, Srbiji in Črnigori vojaško zasledenje Macedonije. Vsi listi pa se izrekajo nepovoljno o skupnem postopanju Rusije in Avstro-Ogrske na Balkanu, češ, da je skupnost na škodo ruskemu ugledu.

Jezuiti se ne vrnejo na Prusko.

Grof Bülow je doživel hud poraz. Izrekel je željo in malodane obljubo, da se razveljavi zakon, s katerim so dosedaj jezuiti pregnani iz Nemčije. Toda zaračunal se je pri zveznem svetu. Dokazano je, da je v tem zboru ogromna večina takih, ki nočejo ničesar slišati o jezuitih. Pri tem se je najbolje pokazala vsa slabost pruske vlade. Pokazalo se je, da v gotovih slučajih stoji Prusija vključno svoji državni enotnosti popolnoma osamljena. Skoraj vse zvezne države so ji odpovedale pokorščino. Edina Bavarska se je izrekla za Bülowov predlog, dočim so se vse severne in srednje države izrekle proti jezuitom. Značilno je pred vsem, da se je tudi Saksonska izrekla proti jezuitom, da si je sam kraljev najmlajši sin Maks jezuit, ki mora vsled obstojega zakona živeti kot nekaj pregnanec v Švici. In tudi sicer je saksonska kraljeva rodbina strogo katoliška, kar se je posebno pokazalo v aferi princezinje Lujize. Grof Bülow je tedaj klavrnno podlegel ter ostal s svojim predlogom v veliki manjšini, da, skoraj osamljen na Pruskem, dasi je doma pridobil celo svobodno miselne stranke za predlog, dasi so ž njim glasovali pri napredni opoziciji, kakor tudi socialisti. Vse druge

države pa so s odklonitvijo predloga izjavile, da je jezuitski red politična, ne pa verska institucija, ki prinaša le gorje med ljudstva. Mogoče je sicer, da bo Prusija še zadnji trenutek skušala s pritiskom prisiliti države, da se udajo želji osrednje vlade in grofa Bülowa, a vsepa ha najbrže ne bo.

Politične vesti.

— O gledališni cenzuri je izdal ravnokar ministrski predsednik dr. Körber posebno naredbo, ki prepoveduje vsako malenkostno oviranje dramatične literature. V besedilu iger sme politična oblast le sporazumno z avtorjem kaj spremeniti, sicer pa se naj pri vsaki deželni vladi ustanovi stalen cenzurški svet, ki naj sestoji iz enega literarno izobraženega upravnega uradnika, enega sodnika in enega zastopnika dramatičnega poklica (n. pr. gledališnega pisatelja, kritika, učitelja itd.)

— Češka obstrukcija — se vrne? Dunajski listi prinašajo razgovor z nekim uglednim češkim politikom, ki je izjavil, da vlada med češkim narodom in poslanci hujša bojevitost, kakor kdaj poprej. Ako ne bo vlada storila do zopetnega sestanka državnega zbora svoje dolžnosti, je obstrukcija neizogibna. Sicer pa bodo o tem sklenili razni zaupni shodi, posebno glavni shod dne 26. t. m.

— Madjarsko izzivanje. Na kolodvorskem poslopju v Zaprešiču so uradniki razobesili dne 11. t. m. madjarsko zastavo. Zbralo se je do sto hrvaških kmetov, ki so zastavo strgali, polili s petrolejem ter jo zažgali. Takoj je prišel s posebnim vlakom preiskovalni sodnik s 15 orožniki iz Zagreba. Več kmetov so odgnali v zapor. Kdo je kriv?

— V ogrskem državnem zboru se pričakuje zelo viharo obstrukcija pri indeminetni debati, ki se začne v četrtek. Kossuthova stranka je v ta namen sklicana k seji jutri. Vsi poslanci opozicije so dobili za praznike naročilo vodstva, da se pripravijo na ostre govore.

— Atentat na srbskega kralja? »Zaupne« se sporoča, da je bil za velikonočno nedeljo nameravan na pad na srbskega kralja Aleksandra. Napad se je še pravčasno razkril ter je bilo 50 sumljivih oseb aretiranih. Ako le ni vse skupaj maščevanje nad radikalc, kakor se je bilo svoječasnno pod razkraljem Milanom vprizorilo.

— Albanci so se začeli tudi po drugih okrajih nevarno gibati. V Janini in Epiru so se pripetili že spopadi s turškimi orožniki. V Tiranu so zaprli več begov, v katerih stanovanjih so se našli albanski revolucionarji.

— Konzul Ščerbina. Truplo se

meriti s tem, kar je storila tehnika, ki upa v bodočnosti storiti to še v veliko večji meri. Ona povdarja, da stoji šele v začetku svojega delovanja ter da leži pred njo neomejena bodočnost. Kot otrok duha in roke bi rada oplemenila delo roke ter premostila prepad med delavskimi masami ter omikanimi stanovi. Velika dejanja, katera je storila, nova, h katerim se pripravlja, dajejo tehniki pravico tako do njene samozvesti kakor tudi do njenih zahtev. Toda pot od utilitetskega principa, ki tvori podlago njenega delovanja, do harmoničnega svetovnega naziranja, v katerem so poravnana notranja in zunanja protislovja življenja, utegne biti pač bolj daleč in težavnejša, kakor si predstavlja njena državna maša. Gotovim zahtevam in potrebam človeškega bitja ne bo zamogel zadošiti nikak tehniški čarovni svet: ravno iz njega ven bo težilo srce in poželjenje po nepojmljivem in neskončnem, poleg znanja in zmožnosti bo vedno zavzemala svoj prostor vera in duh. Zmagonosno je upeljala tehnika novo kulturno dobo, v kateri se začne človeštvo prvič čutiti kot celoto, toda končno ne bo končal stroj, temveč duh ter jo venčal. T. T.

brez dvoma, ker je korist tehniških iznajdb v socialnem kakor i v gospodarskem oziru vsakomur jasna ter služi znanostna tehnika v svoji ozki zvezi s praktičnim življenjem najmočnejšemu izmed nagonov modernega človeka, onemu povečanja blagostanja, v največji meri ter mu najgotovješe obljuba uresničenje.

Antiška kultura se je razvila na široki podlagi sužnosti, renesansa na tlačanstvu kmetov in navezanosti malomeščanov, svetovna moč stroja potrebuje delavskih mas. Toda tovarniško delavstvo ima pred sužnjo in tlačani svobodo gibanja in pravo osebnosti, ona izvršuje svoje delo le po gotovi, prostovoljno narejeni pogodbi. Njegove razmere so zmožne napredujočega izboljšanja. Te svoje odgovornosti so si vodilni možje tehnike, praktiki kakor znanstveni učitelji, raziskovalci in iznajditelji, dobro svesti ter potrjujejo svoje besede s svojimi deli. Nova svetovna moč je ustvarila množino dobrodelnih naprav, ki skrbijo obenem i za izboljšanje življenja kakor tudi za omiko delavcev. Vse, kar sta storili v dobi vere cerkev in pobožnost glede del usmiljenja, kar so pozneje v dobi prosvetljenja prevzele država in občine: vse to se ne more

prepeljje preko Soluna v Peterburg. Srbski kralj in kraljica sta poslala na krsto venece z napisom.

— Vataja na otoku Haiti. Nemčija in Italija sta poslali po eno križarko v San Domingo, da branita svoje konzulate. Tudi se pričakuje vojne ladje iz Angleške in Nizozemske. Položaj v glavnem mestu je zelo kritičen.

Dopisi.

V Ribnici. 10. aprila. (Posojilnica.) Leta 1888. ustanovljena posojilnica v Ribnici, zadruga z omejeno zavezo, je tudi minulo leto končala prav ugodno. Po računskem sklepu za leto 1902. je bilo glavnih in opravnih deležev 23.660 K, hranilničnih vlog 1.884.011, posojil 1.729.315, vsega prometa 2.182.438 in čistega dobička okroglo 14.000 kron. Vsi rezervni zakladi znašajo okroglo 80.000 K, akoravno je posojilnica do sedaj za dobrodelne in občekoristne namene darovala 20.000 K. Kadar narase rez. zaklad na 10% vseh hranilnih vlog, se bo morala po pravilih dati polovica vsega čistega dobička za občekoristne in dobrodelne namene, za katere se je tudi letos izplačalo 2264 K. Te številke dokazujejo jasno, da stoji posojilnica na krepkih nogah, da je njeno poslovanje vzorno, za ljudstvo koristno in da živi in zasluži obče zaupanje. Dokler bo načelstvo poslovalo tako solidno in nepristransko kakor do sedaj, se posojilnici ni bati očitnih in prikritih protivnikov. Akoravno se je posojilnica strogo izogibala političnih bojev ter se držala svojih pravil, je vendar trn v peti nekaterim duhovnikom in drugim, kateri ne morejo ločiti svojega dobička od ljudske koristi ali pa vsako gospodarsko vprašanje presojajo s političnega stališča. Poleg stare ribniške posojilnice so se v poslednjih letih ustanovile tudi posojilnice v Loškem Potoku, v Sodražici, v Strugah in koncernični posojilnici v Sodražici in v Loškem Potoku, akoravno obstoječi dve prav dobro poslujeta in popolnoma zadostujeta dotičnim krajem. Ako pride do kakega kraha, ga bodo imeli na vesti tisti, ki sedaj ščujejo in gobe sade. Potomeci čeških založen naj nam bodo v svarilo, kako previdni moramo biti pri denarnih zavodih. Mi nikakor ne želimo, ampak se bojimo polomov posojilnic in drugih gospodarskih zadrug. Pravi čudeži se morajo goditi, ako ne pride do tega na Kranjskem, kjer rasejo zadruge kakor gobe po dežju brez gospodarske potrebe in zdrave podlage. Ker se ribniški posojilnici ne more ničesar očitati, se ruje skrivno. Pri običnem shodu minulo nedeljo je pripovedoval zadrugnik, preprost kmet, da se med kmeti trosi laž, da ima posojilnica samo 20.000 gld. premoženja in ko to zapravi, pride na kant. Pri shodu Marijine družbe pa je baje kaplan K. nagovarjal pobožne dekleta, da naj vzamejo denar iz posojilnice rekoč: prinesite ga nam, ker do boste ravno take obresti, kakor v posojilnici. Rabijo li gospodje denar za škofove zavode ali za katoliški teater v Ribnici, tega ne vemo, a dvomimo, da bode varen. G. kaplan K. naj se ozre v bližnjo Dolenjo vas, kjer je po njegovem tovarišu Žužeku iz sovraštva do trgovcev ustanovljena zadruga moralno in gmotno tako globoko propadla. Žužek je odnesel pete, a kmeti trpe. Tudi ribniška zadruga se menda ne more zavidati. Ko je pred dvema letoma kupila hišo v trgu, katero bi bil lastnik prav rad dal za 8000 gld., ter dala za njo 11.000 gld. je kaplan Brešar brzojavil v »Slovenca«, kako dobro kupčijo je naredila zadruga in da »liberalci pihajo«. Kakšna je bila ta kupčija, se vidi iz tega, ker je bila ta zadruga že v dveh letih primorana hišo zopet prodati. To so nevarne in drage spekulacije za male zadruge brez kapitala. V poslednjem času se množe polomi na videz močnih posojilnic na Češkem, Moravskem in drugod. Poslednje dni so pri založni v Hrušicah na Moravskem prišli na sled primanjkljaju do 800.000 K, ki ga bodo morali pokriti zadrugniki. Znano je, da je pri založni sv. Vavclava v Pragi primanjkljaja do 9 milijonov kron, akoravno je imela za patrona svetnika

in za voditelja kat. kanonika. Za sniranje posojilnice izvoljeni odbor že več mesecev napenja vse moči, da bi rešil to nekdanjo klerikalno trdnjavo, a vidi se, da bodo vse velikanske žrtve zastoj. Kardinal nadškof bar. Skrbensky je rekel deputaciji rešilnega komiteja, ki se mu je pred kratkim predstavila proseč ga pomoči, da duhovščina ne more več pomagati, ker je primanjkljaj prevelik. Pristavil je še: »Jaz sem si popolnoma svest, da je ta afeta do sedaj cerkvi mnogo škodovala in da bode ta škoda v slučaju konkurza še večja, akoravno založna sv. Vavclava nikakor ni cerkven, ampak zaseben zavod, a obžalujem, da moram ponavljati, da duhovščina ne more več storiti, kakor je že storila.« Koliko trpe katoliki na Češkem vsled tega kraha, ginljivo ilustruje dogodek ki ga je pred kratkim objavila »Bohemia.« V pisarno rešilnega komiteja pride star gospod, položi več vložnih knjižic na mizo, da bi jih prodal za 50% vrednosti, ter odvzame potem robec, s katerim je imel vrat ovit. Šele sedaj se je videlo na kolarju, da je starček duhovnik. Ihteč pripoveduje: »Župnik sem na deželi ter sem s svojimi verniki živel vedno v miru in prijateljstvu. Hodili so k meni po svete in so jih tudi dobivali. Ako so me prašali, kje naj nalože svoj denar, sem jim priporočal posojilnico sv. Vavclava. Saj je bila pod varstvom svetega Vavclava in vodstvom duhovnika. Vse bi bil veroval, samo tega ne, da bi verniki mogli priti ob svoj denar pri tem zavodu. Prišlo je drugače. Danes sem v svoji fari garjeva ovca, katere se vsak ogiblje; cerkev je od tega časa prazna. Šele včeraj je prišlo zopet nekoliko mojih faranov k meni, toda ne po svet, ampak da mi s psolvkami vržejo pred noge vložne knjižice nesrečne založne. Tu so knjižice; rešiti hočem še, kar je rešiti mogoče. Odkrito moram reči, da se po dogodajih poslednjega časa sramujem pripadati duhovskemu stanu in da radi tega nosim robec okoli vratu. Ne maram več, da vsakdo v meni takoj spozna katoliškega duhovnika. Od smrti svoje matere ni sem več jokal, odkar se je zgrudila naša založna, pa ne pridem več iz joka.« Te bridke besede starega župnika naj bodo v svarilo tistim mladim in gospodarsko neiskusnim gospodom, kateri tako hrepeno po lovorikah in zaslugah ustanoviti nova društva. Caveant consules!

Katoliški uzori.

(Dalje.)

Opat Joakim iz Kalabrije, sodobnik cesarja Henrika VI., je v nekem listu označil nemško cesarstvo kot Babilon, torej nekake kot greh, ki je postal iz mesa. Cesarja je imenoval uničevalca cerkve, kneza babilonskega, novega Nebukadnezarja, Nemeca pa nove Kaldejece. A s tem nikakor ni mislil cesarja žaliti, saj je dotični spis dal cesarju v izraz svojega spoštovanja izročiti. Mož je le obsojal, da obstoji posvetna država, ki ima svojega vladarja, da hoče narod to državo ohraniti in zato je državo, cesarja in narod psoval, kajti smatral je, da je samo cerkev poklicana vladati ves svet.

Najkonsekventnejši je bil papež Bonifacij VIII. Ko je izvedel, da je izvoljen nemškim cesarjem Albrehtom, je papež sam sebi dal cesarsko krono na glavo in razglasil: »Jaz sem Cesar, jaz sem imperator, samo jaz imam varovati pravice države.« Za časa velikih jubilejev l. 1300, ko je mnogo romarjev obiskalo grobe apostolov, je papež izjavil, da je on kot Kristusov namestnik edini vladar, da je vladar v duhovskih in posvetnih zadevah. In kadar se je pokazal romarjem, je imel zdaj na sebi papeško tiaro in palico, zdaj cesarsko krono in cesarsko žezlo.

Držeč se teh nazorov je cerkev napenjala vse sile, da se moč posvetnih držav ne razširi, pač pa se rada združevala s sovražniki cesarjev, samo da državo oslabi. Papež Ivan XII. je l. 963 razen grškega cesarja tudi poganske Ogre poklical na pomoč proti cesarju Otonu I. Za časa Staufov, ki so se močno zavzemali, da bi se država razširila, so se papeži prav radi družili z zunanji vladarji proti cesarju svetorimske države nemške narodnosti.

Zlasti je delala cerkev na to, da je posvetne vladarje odvezovala fevdne zvestobe proti cesarju in jih spravila v fevdno odvisnost od cerkve. Cesarstvo je bilo tedaj zveza

fevdov; vladarji fevdov so bili podrejeni cesarju. Papeži so že začetkom srednjega veka delali na to, da so se razni vladarji podvrgli cerkvi in odrekli cesarju pokorščino. Tudi je cerkev za se reklamirala višjo fevdno oblast nad vsu Rusijo, Ogrsko, Hrvatsko, Dalmacijo, Sardinijo, Korziko, Španjo in Francijo, deloma je to svoje zahteve tekmo naslednjih stoletij tudi uresničila. Neapolsko kraljestvo je postalo l. 1130 cerkveni fevd, Portugal l. 1179, kralj Pedro II. je Aragonijo spravil l. 1204 v odvisnost od papežev in tudi Angleska je l. 1213 postala cerkveni fevd. Papež Bonifacij VIII. je v tem oziru še razširil cerkvene pretenzije. Ko je kralj Vavilav protestiral, da se je proti njegovemu sinu oglašil sin neapolskega kralja kot dedič ogrske krone, je papež kar na kratko oglašil, da je Ogrska cerkveni fevd, da torej papež ogrsko krono podeli komur hoče. In ko se je kralj Vavilav oglašil kot pretendent za poljsko krono, je papež zopet vmes posegel in izjavil, da je tudi Poljska cerkveni fevd. Papež Ivan XXII. pa je celo z julio iz l. 1334 večstoletno edinstvo Nemčije in Italije kar svojevolsko razveljavil, češ, da so različni cesarji svojo oblast zlorabili in cerkev preganjali. Tudi proti zapadu je hotel utesniti državo in od nje kar svojevolsko odtrgati Burgundsko.

Cerkev je sama ustanovila rimsko cesarstvo nemške narodnosti, a čim je pod zaščito tega cesarstva zadobila moč in veljavo, je delala z vsemi silami na to, da je uniči. Seveda so to tudi ljudje naposled spoznali in se začeli upirati. Ta odpor je končno prisilil cerkev, da je odjenjala. Ker posvetnih držav že ni mogla ugonobiti, ker ni mogla stopiti na njih mesto, se je vdala v toliko, da je zahtevala samo podrejenje držav pod cerkev. (Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 14. aprila.

— **Jeseniško kost** je „Slovenec“ že temeljito ogledal a še jo vlačil na dan, dasi je stvar temeljito pojasnjena in je vsestransko dokazano kako podlo, prav rimskokatoliško so klerikaleci v tej stvari lagali. Zdaj je na vse zadnje nastopil v „Slovencu“ še tisti „slovenski liberalce“, ki se vselej ravno tedaj oglašajo, kadar ga klerikaleci najnujnejše potrebujejo. Časih nastopa kot „častitljivi starček“ ki je osivel v borbi za narodnonapredna načela, pa je končno spoznal, da je pravo rodoljublje samo pri rimskih pandurij, časih se pa ta slov. liberalce pojavi tudi kot mlad mož. Brez dvoma nosi ta liberalce v tem slučaju črno suknjo; ima tonzuro na glavi, v glavi pa slamo in služi kot kaplan na Jesenicah. Fraze, ki jih je naklepal ta „liberalce“ in čestilec župnika Šinkovca, so otročje. Nekaj pa moramo zopet pibiti. „Slovenec“ liberalce piše, da je bil g. Luckmann pred jeseniškimi volitvami v našem uredništvu. To je čisto navadna laž. G. Luckmann ni bilo še nikdar v našem uredništvu, ne pred jeseniškimi volitvami niti sploh kdaj. Kdor dokaže, da je bil g. Luckmann kdaj v našem uredništvu, tistemu plačamo 1000 ali če hoče tudi 5000 K. To plačamo vsakemu kdor dokaže, da smo sploh kdaj govorili z g. Luckmannom zastran jeseniških volitev. To je vse, kar imamo odgovoriti na pisarjenje „Slovenčevega“ hišnega „liberalca“.

— **Učiteljski shod.** Kar smo vedeli v naprej, se je do pičice izpolnilo. Napredni učitelji so delali klerikalcem koncesije, v zahvalo za to pa skuša „Slovenec“ ta shod politično izrabljati za svoje namene. Kaki prijatelji učiteljstva so klerikalci, to so pač že zadostikrat pokazali ne samo z izjavami, da je šola prokletstvo naroda, nego tudi z dejanji. Pa ne dovolj temu, da izrabljajo shod politično, dasi se njihova stranka nikakor ni zavezala kaj storiti za učiteljstvo, zdaj napredno učiteljstvo za njegovo konciliantnost še zasmehujejo. Sobotni „Slovenec“ piše namreč: »Nezaupnice našemu učitelju g. Jakliču so še marsi komu živo v spominu. Ž njimi se je blamiral del kranjskega učiteljstva, ki je bil toliko nepravilno, da se je usedel na liberalne hujskarije proti svojemu stanovskemu tovarišu Jakliču. Koliko psovki je bilo nagromadenih v teh nezaupnicah, ki so prišle od ljudi, ki Jakliča niti volili niso.

Ko je preteklo sredo nekaj časa predsedoval deželni poslanec Jaklič v ljubljanskem »Mestnem domu« shodu vsega kranjskega učiteljstva, tedaj se je prav jasno videlo, kako kratka je bila slava zgoraj omenjenih manevrov. Mož, ki je bil od gg. učiteljev opsovan od glave do nog, jim je predsedoval. Tako so menda tudi glede tistih komičnih »nezaupnic« gg. učitelji prišli do prepričanja, da ni vse pametno, kar jim liberalci pravijo, da je. »Komentara ne bomo pisali, saj govorita »Slovenčeva« notica sama dovolj.

— **Iz deželne bolnice.** Prejeli smo naslednje pismo: Cenjeno uredništvo! V številki 76 „Slovenskega Naroda“ od 4. aprila t. l. se nahajajo nekatere trditve glede ravnanja usmiljenk z bolniki v deželni bolnišnici, katere so popravka potrebne. V bolnišnici sme vsak bolnik brati knjige ali časnike, katerekoli želi; če je neka usmiljenka drugače ravnala, postopala je nepravilno. Kar se tiče pičle hrane, moram konstatirati, da je množina hrane, katero ima dobiti bolnik, natančno odmerjena, inšpekcijski zdravnik ima nalog vsakdan prepricati se o kvaliteti in kvantiteti jedil in pijač. Da hrana ni vsakemu bolniku všeč in morda premalo okusna, je resnično, zboljšati ta nedostatek bi bilo le mogoče, ako se upelje lastna rešila. Oskrbovalnina za bolnika II. razreda znese 5 kron 50 vinarjev, v tem znesku pa je vino uštet, ter se ne sme posebej zaračunati, od tega zneska dobivajo usmiljenke le delež za oskrbovanje, režijo in hrano, drugi del dobiva dežela. Glede oddajanja zdravil bolnikom, se pa morajo sestre strogo ravnati po predpisih zdravnikov, tudi nima vsaka sestra ali kandidatinja pravice, vzeti zdravila iz omare, ker bi se lahko zgodila velika nesreča. Če potrebuje kak bolnik zaradi budih bolečin ali iz kakega drugega vzroka zdravila, mora sestra poklicati sekundarija dotičnega oddelka, ali če tega ni doma, inšpekcijskega zdravnika, ki ima dolžnost, v takem slučaju priti takoj na oddelek in potrebno ordinirati. Končno pozivlja vodstvo bolnice, ki se hočejo pritoževati v katerikoli zadevi, naj se oglašajo pri vodstvu ali pri svojem primariju. — Vodstvo deželne bolnišnice v Ljubljani 12. aprila 1903. Dr. vitez Bleiweis-Trsteniški. — Dostaviti imamo temu le par besedi. Kar se tiče oddajanja zdravil, konstatujemo, da smo popisali konkreten slučaj in da imamo priče, ki so pripravljene priseči, da je bilo res in natančno tako kakor smo mi pisali. Glede hrane jemljemo z zadovoljstvom na znanje, da je tudi vodstvo dež. bolnice za to, da se uvede lastna režija in da bi v tem slučaju imeli bolniki boljše hrano, kakor sedaj. Kdo nadzoruje hrano in kako se to nadzorstvo izvršuje, to ni za nas merodajno, istina pa je, da je hrana pod vsako kritiko, dasi dobivajo usmiljenke izvrstno plačilo zanjo. Ni dvoma, da bo sedaj vsled naših notic vsaj nekaj časa hrana boljša ker se bo usmiljenkam bolje na prste gledalo in ker se usmiljenke boje nadaljnjih naših razkritij kakor hudič križa. Nekaj sme le koristiti tistim revežem, ki so primorani iti v bolnico in to je tudi nekaj vredno. Sicer bomo pa bolnici tudi še v prihodnje posvečevali nekoliko pozornosti in prosimo, da nas občinstvo pri tem podpira.

— **Iz Goč.** Danes izvedeli smo, da misli poslati naš »miroljubni« (?) knezoškof Bonaventura mesto odišlega kurata Ferjančiča v našo faro družega hujskaka, in sicer občeznega strastnega Lavriča. Ako je to resnica, vemo, da ni škofu za mir in edinost med svojimi ovčicami in tudi ne za sv. vero, ampak le za zopetno sovraštvo in daljne prepire v sedaj po »interniranju« kurata Ferjančiča in zmernem postopanju kanonika Sušnika, kolikor toliko — mirnejši občini. Za danes bležimo to z dostavkom, da od nas do Ricmanj ni daleč. Videant consules!

Več miruželjnih faranov.

— **Kmetijsko-kemično preskuševališče.** Radi imenovanja asistenta g. Fr. Hitija se pri poveljujejo jako čudne reči. Ker upamo, da bo kuratorij sam to zadevo posadil na postavno stališče, o

nji za sedaj še ne govorimo. Če bi se pa stvar ne uredila, govorili bomo o nji brez ozira na tega ali drugega.

— **Demonstracija Srbov.** Velikonočno nedeljo je demonstriralo na Dunaju dvajset srbskih in drugih slovanskih vseučilišnikov pred redakcijo »Neue Freie Presse« in pred stanovanjem g. prof. Jagića. Povod je dal Jagićev članek, priobčen nedavno v »Neue Freie Presse«, v katerem se je veleučeni slavist, razmotrivajoč macedonsko vprašanje, izrazil, da se pribivalci Stare Srbije po narodnosti najbolj bližajo Srbom — torej kakor da niso Srbi.

— **Kako se v Celju podeljuje koncesije.** Povodom volitev v celjski okolici se je pokazalo, kako se pri nas dele koncesije za razne obrte, tako namreč, da dotičnik niti ne ve, da ima dotično obrt. Prišel je g. Fürstbauer v pisarno okrajnega zastopa celjskega, da ne pogleda samo v imenik velicev okoli celjske, ampak da si ga tudi prepiše (!) in ob tej priliki je izvedel v svoje lastno veliko začudenje, da ima gostilničarsko koncesijo v okolici celjski in da ima vsled tega pravico glasovanja. Kaj ni to res čudno. Mož, oziroma gospod je gostilničar, pa še zato ne ve. Radovedni smo, kdo in kako je bil tako prijazen, da je natovoril g. Fürstbauerju gostilno na junaška ledja, da niti sam ni vedel zato. Še bolj pa smo radovedni, kaj poretče slavna c. kr. oblast k tej stvari, kajti po našem mnenju je moral biti podpis gosp. Fürstbauerja na prošnji za koncesijo nesramno ponarejen, in dotičnika, ki je storil ta zločin bi se moralo brez usmiljenja zapreti v luknjo. Da, da, kar v luknjo ž njim, kajneda, gosp. Fürstbauer, toda v čno gori na »Ansenstizu« — v klet!

— **„Fridolin“ v Červinjanu.** Pretekli teden so aretirali v Červinjanu nekega čez 70 let starega Jos. Stafuzza, ker se je pregrešil nad neko 7 letno deklico. Ko so ga aretirali, je rekel pomembno, da peljejo v zapor njega, ubogega starčka, pustijo pa na miru don Zanutta, ki uganja še vse hujše reči. To je prišlo do ušes župana, orožnikom in sodniji. Don Zanutta, privatni kaplan v hiši viteza Peteanija, je hitro vohal ta smodnik, ki se ima izprožiti proti njemu, ter je izginil čez noč. Bržčas jo je popihal čez mejo v Italijo; daleč ni imel. Mož je doma tam okoli Vidma. »Fridolin« je uganjal ta kaplan Zanutta, ki je star kakih 30 let, že par let ter ima na vesti več žrtve. Vabil je k sebi na večer dečke v starosti 15, 16 let, pa tudi mladeniče okoli 20 leta, ter z njimi igral na karte. Ko je prišla ura za spanje, je druge odlovolil, enega pa po navadi pridržal pri sebi, rekoč, da ga je strašno strah ter da ne more sam spati. 15 mladeničev in dečkov je že izjavilo doslej, da so bili žrtve bestialne pohotnosti tega katoliškega popa. Nekateri so imeli moč, da so se mu zoperstavili ter ušli, celo skozi okno, ali z drugimi pa je le počel, kar je hotel. Baje je počenjal take svinjarije tudi v Italiji poprej nego je prišel kaplanovat v Červinjan. To je lep velikonočni pirah iz črnega brloga!

— **Kuta in bajonet ali — kdo sme dandanašnji beračiti?** Iz goriške okolice se piše »Soči«: »Pred leti sem bil na bližnji božji poti. Nedaleč od cerkve sem zagledal, kako je mož postavil z nasajenim bajonetom tiral staro kruljevo ženico — beračico. Vprašal sem ljudi, kaj to pomeni, in dobil sem v odgovor, da se ne sme beračiti. Kaj sličnega sem videl pozneje še večkrat. Torej beračiti se ne sme, kajti postava tega ne dovoljuje. Ali pa je to res? Ne, ni popolnoma res, ker beračiti se sme, ali berač mora imeti kuto in svojega spremljevalca, da mu nosi vrečo. In res, pogostoma videvamo berače v kutah, ki nadlegujejo naše uboge ljudstvo, in ti ljudje so mladi in zdravi, pa se potikajo po naših vaseh ter pobirajo desetino, ob žetvi pšenico, ječmen i. t. d., v jeseni mora tudi kaj biti,

sedaj ob veliko noči pa so zadovoljni z jajci in še s kako drugo rečjo. Videl sem ta teden, kako sta se srečala tak berač v kuti in orožnik. Orožnik je storil svojo dolžnost, salutiral je kutarju, čemur je sledil odzdrav rujava Kristusovega namestnika. — Kuta in bajonet! To gre vkup! Ti, kmet, moli in delaj; ležijo in jedo že drugi za tebe. Ako boš pa hotel, da bodo molili za te za grehe, ki jih s krampom narediš, pa plačaj! Plačaj in miloščino razdeluj, pa ne kruljevim in pohabljenim beračem, ki so res potrebni griljeja kruha, ampak zdravim in rejenim možem v kuti, o katerih pravijo, da so Kristusovi namestniki. Dandanašnji je tako, da so izpodrinili celo berača, izročili so ga svetlemu bajonetu in temni luknji ter obsodili v še hujše stradanje, zavzeli pa so njegovo mesto, da morejo izdatno beračiti; za to imajo že pravico, in pravico imajo tudi izročiti te hudiču, ako jim nočeš verovati, kar te uči!! Tako je dandanašnji s pravico in resnico! »Beraška postava« pa nese kutarjem in vsled nje pridno grabijo po kmetovih loncih in policah! Kmet, kdaj zraste tisti grm, na katerem požene grča, s katero preženeš take pijavke od sebe!«

— **Mohamedanec v Ljubljani.** Oziraje se na sobotno našo notico pod tem naslovom, priznavamo, da smo bili v celi zadevi slabo poučeni. Poizvedeli smo, da je dotičnik sin vrlo ugledne hrvatske mohamedanske obitelji in da je došel v Ljubljano, da obiskuje Mahrovo trgovinsko šolo. V Ljubljani se je do sedaj po vsem solidno obnašal, kar tem raje konstatujemo, ker nečemo nikomur krivice delati.

— **Občni zbor „Dramatičnega društva“** se vrši v soboto, dne 25. aprila t. l. v restavracijskih prostorih »Narodnega doma« z običajnim dnevnim redom.

— **„Glasbene Matice“ oratorij „Sv. Frančišek“.** Važno sopransko ulogo »pripovedi« bo v oratoriju pela gospa Henrijeta Kury, izvrstna koncertna in oratorijska pevka iz Dunaja, basovsko ulogo »Lukazija in brata Angela« pa član dvorne opere, basist gosp. Alojzij Stejskal, tenorsko glavno ulogo »Sv. Frančišek« pa junaški tenor in operni pevec iz Zagreba, gosp. Ernest vitez Cammarotta. Definitivna odločitev altistinje pa dospe še le danes v Ljubljano.

— **Tatvina na Šmarni gori.** Andreju Vrhovcu, posestniku na Poljanski cesti št. 52, je včeraj med mašo na Šmarni gori neznan tat ukradel iz hladnega žepa mošnjiček s 30 K, obatočjih iz dveh petakov in drugo goldinarjev. Tat je bil tako predrzen, da je vtaknil Vrhovcu prazen mošnjiček nazaj v drug žep.

— **Magla smrt.** V nedeljo popoldne je šel livar in gostilničar Ivan Brandstätter po Krakovskem nasipu proti domu. Pred hišo št. 4 se je naenkrat zgrudil. Ljudje so ga prenesli v vežo, a predno je prišla zdravniška pomoč, je bil mrtev. Zadel ga je kap.

— **Tatvina.** V soboto zvečer je prišla neka tuja ženska k šivilji Neži Gobec v Florjanskih ulicah št. 31 ter jo prosila, naj ji da kozarec vode. Med tem pa, ko je šla Gobec v vežo po vodo, je tukaj to priliko porabila ter ji ukradla zelenkasto žensko jopo, katero je skrila pod predpasnik in odšla.

— **Domobranec** Franc Žni daršič je v soboto popoldne tako razgrajal in razbijal v gostilni pri »Črnem kosu«, da ga je morala policija odstraniti iz gostilne. Ker se je ta policiji zoperstavljala, ga je ista pripeljala na policijsko stražnico, odkoder ga je vojaška patrulja odpeljala.

— **Žepna tatvina.** Na veliko soboto je bilo pri ustajenju v stolni cerkvi šivilji Uršuli Vavpotičevi iz žepa ukradena denarnica s 3 K. Tati je policija na sledu.

— **V Ameriko** se je sinoči odpeljalo z južnega kolodvora 84 Slovencev.

— **Izgubljene reči.** Delavec Franc Mlakar je v soboto izgubil na Francovem nabrežju črn telovnik. — Angela Lužar, šivilja, je v nedeljo popoldne pri potresni procesiji izgubila prost petak. — Na pošti je na pisalni mizi pozabil mizarški mojster g. Karol Cigler iz Špodnje Siške notes. Kdor ga je našel, naj ga odda pri lastniku.

— **Najnovejše novice.** Dragocena najdba. V Frankobrodu

so izkopali železen zaboj poln srebrnih posod najlovitejših starih izdelovalcev. — Veliko cerkveno tatvino so preprečili policaji v Trstu. V pravoslavni cerkvi so zalotili štiri tatove, ki so imeli že za odneste zavite razne dragocenosti, srebrne in zlate križe, monštrance, svečnike, z dragimi kamni vrelane okvirje itd. — Pri velikonočnih slavnostih v Budimpešti je bilo letos prvič, da ni sodelovalo vojaštvo. Bati se je bilo namreč izgrediv proti vojaškim godbam. — Dve mački in otroka v vreči so potegnili iz Donave pri Ostrogonu. Gre se za hudodelstvo v zvezi s praznovanjem. — Šod avstrijskih mest se bo vršil dne 22. in 23. junija letos na Dunaju. — Vojaški kaplan vitez Narszyski v Lvovu je izvalil od nekega brivca 200 K z obljubo, da mu odvrne bojkot, ki ga je izrekel nad brivnico general Galgoczy. Proti kaplanu se je začela kazenska preiskava. — Pri svetovaclavski posojilnici se bo menda vendar dosegla likvidacija. — Požar v Lvovu. V predmestju Kleporover je zgorelo petnajst poslopij. — Starogrško kraljevo palačo so razkrili v Orhomenosu v Bötiji. — Indijski princ v konkurzu. Princ Viktor Albert Jay Duleep Singh je napravil v Londonu 110680 funt. šter. dolg. — Odstop algirskega guvernerja. Guverner Revail je odstopil.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 14. aprila. Cesar je podelil ministrskemu predsedniku Körberju veliki križec Štefanovega reda. To je najvišje odlikovanje, ki je podeljuje cesar ministrom.

Dunaj 14. aprila. Red zlatega runa so dobili: češki deželni maršal knez Lobkovic, princ Alfred Lichtenstein, knez Nikolaj Esterhazy, knez Alojzij Schönburg, grof Karol Lanckoronski, mejnigrof Aleksander Pallavicini in minister grof Gyula Szechenyi.

Dunaj 14. aprila. Demonstracije proti prof. Jagiću, ki so se začele v nedeljo, so se včeraj ponovile. Pred Jagićevim stanovanjem se je zbralo kacic 250 visokošolcev. Ker so se demonstrantje policiji zoperstavili, jih je bilo nekaj aretiranih. Tudi na vseučilišču pred Jagićevim seminarjem so dijaki demonstrirali. Aretovanci so bili izpuščeni, čim so se legitimirali.

Praga 14. aprila. Baxa je na nekem shodu strastno nastopal proti taktiki mladočeskega kluba in dolžil Mladočeske, da so se vladi prodali. Zborovalci so predsedniku poslanske zbornice brzojavno zagrozili s konsekvencami, če bi še kdaj češki jezik v državnem zboru zapostavil. Po shodu so hoteli zborovalci iti demonstrirati proti »Nar. Listom« in dr. Heroldu, kar pa je preprečila policija.

Praga 14. aprila. Klofač je imel na Kral. Vinohradih govor o Balkanu. Trdil je, da Avstrija neti ustanek, ker išče povoda, da bi zasedla Macedonijo.

Petrograd 14. aprila. Polkovnik Zončev je prišel sem in prinesel carju lastnorčno pismo bolgarskega kneza.

Carigrad 14. aprila. Na včerajšnji rekvij za umrlega konzula Ščerbino ni rusko poslaništvo nobenega Turka povabilo, vzlic temu je prišlo jako mnogo turških državljanov.

Pariz 14. aprila. V cerkvi Trinité je neki dominikanec v propovedi primerjal ministrskega predsednika Combesa Judežu, prezidenta Loubeta Herodu, bivšega ministrskega predsednika Waldecka-Rousseaua pa Pilatu. Vsled tega je prišlo v cerkev vse polno socialistov, da bi protestirali, a dominikanec se ni več upal nastopiti. Socialisti so potem šli v cerkev Notre Dame, kjer je tudi neki menih propovedoval. Ko je omenjal zakone proti redovom, so začeli socialisti burno protestirati. Čuli so se klici: Dosti je! Prosimo za besedo! Vi sploh nimate več pravice propovedovati. Poli-

cija je dva moža aretirala radi motenja vere. Aretovanca sta dala na zapisnik, da bodo socialisti povsod tako nastopali, koder bo propovedoval kak menih.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 14. aprila 1903.

Maloznačajni papirji.

4 1/2% majeva renta . . . 100 75

4 1/2% srebrna renta . . . 100 65

4% avstr. krona renta . . . 101 25

4% zlatna . . . 121 75

4% ogrska krona . . . 99 65

4% zlatna . . . 121 95

4% posojilo dežele Kranjske . . . 99 75

4% posojilo mesta Sapljete . . . 100 —

4% bos. herc. žel. pos. 1902 . . . 101 10

4% češka dež. banka k. o. . . 99 60

4% zast. pis. gal. d. hip. b. . . 101 15

4% pešt. kom. k. o. z . . . 107 80

4% 10% pr. . . 101 —

4% zast. pis. Innerst. hr. . . 101 —

4% deželne hranilnice . . . 101 15

4% zast. pis. ogr. hip. b. . . 100 15

4% obl. ogr. lokalne železnice d. dr. . . 100 —

4% češke ind. banke . . . 101 —

4% prior. Trst-Poreč lok. žel. . . 98 —

4% dolajskih železnice . . . 99 60

3% juž. žel. kup. 1/1 . . . 309 80

4% av. pos. za žel. p. o. . . 101 —

Srečke . . . 178 —

Srečke od leta 1854 . . . 186 —

„ „ 1880 1/2 . . . 184 —

„ „ 1884 . . . 247 —

„ tisk. . . 157 —

„ zemlj. kred. I. emisije . . . 271 —

„ II. . . 271 50

„ ogrske hip. banke . . . 257 —

„ srbske za frs. 100 — . . . 89 60

„ turške . . . 118 25

„ . . . 19 10

„ . . . 434 —

„ . . . 84 25

„ . . . 75 50

„ . . . 70 —

„ . . . 55 10

„ . . . 27 —

„ . . . 71 —

„ . . . 75 —

„ . . . 442 —

„ . . . 47 50

„ . . . 688 75

„ . . . 1600 —

„ . . . 675 50

„ . . . 722 —

„ . . . 252 —

„ . . . 704 —

„ . . . 388 50

„ . . . 1838 —

„ . . . 480 —

„ . . . 390 —

„ . . . 348 —

„ . . . 155 —

„ . . . 11 33

„ . . . 19 06

„ . . . 23 40

„ . . . 23 90

„ . . . 116 97

„ . . . 96 20

„ . . . 253 —

„ . . . 11 37

„ . . . 19 08

„ . . . 23 40

„ . . . 23 98

„ . . . 116 97

„ . . . 96 20

„ . . . 253 —

„ . . . 11 37

„ . . . 19 08

„ . . . 23 40

„ . . . 23 98

„ . . . 116 97

„ . . . 96 20

„ . . . 253 —

„ . . . 11 37

„ . . . 19 08

„ . . . 23 40

„ . . . 23 98

„ . . . 116 97

„ . . . 96 20

„ . . . 253 —

„ . . . 11 37

„ . . . 19 08

„ . . . 23 40

„ . . . 23 98

„ . . . 116 97

„ . . . 96 20

„ . . . 253 —

„ . . . 11 37

„ . . . 19 08

„ . . . 23 40

„ . . . 23 98

„ . . . 116 97

„ . . . 96 20

„ . . . 253 —

Angeljnovi milo

Marzeljsko (belo) milo

Jamčeno čistil jedrni mili.

s znamko

(972-3)

S

sta najbolj koristni štedilni mili za hišno rabo!

Dobivate ju po špecerijskih prodajalnicah.

Tovarna mila
Pavel Seemann
Ljubljana.

Zahvala.

Za vsestransko priščno sočutje ob času bolezni, smrti in pogreba naše preljubljene matere, stare matere, tašče, tete in stare tete, gospe

Terezije Meško-ve

kakor za daritev krasnih vencev in mnogobrojno spremstvo k zadnjemu počitku nepozabne pokojnice izrekajo svojo najiskrenejšo zahvalo

žalujoči ostali.

V Mariboru, 10. aprila 1903.

Zahvala.

Za nebrojne dokaze ljubeznivega sočutja ob bolezni in smrti naše iskreno ljubljene, nepozabne soproge, oziroma matere, hčere, sestre itd., gospe

Jelice Demšar roj. Šušteršič

kakor tudi za poklonjene krasne vence, za častilno in tolažilno spremstvo k zadnjemu počitku predrage pokojne, izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, osobito še častiti duhovščini, slav. uradništvu, učiteljstvu, gg. orožnikom, gg. povcem za kaj gniljive žalostinke in sploh vsem, ki so tako ali drugače pomagali k sijajnejšemu sprevodu, svojo iskreno in najsrčnejšo zahvalo. Bog vrni!

V Črnomlju, 10. aprila 1903

Glokoko žalujoči ostali.

Zahvala.

Za vsestransko priščno sočutje ob času bolezni, smrti in pogreba našega nepozabnega, sedaj v Bogu spavajočega soproga itd., gospoda

Franceta Podboj

posestnika, gostilničarja in mesarja v Ribnici

zlasti za častno, prav sijajno in tolažilno spremstvo pri pogrebu premilega nam pokojnika in za krasne darovane vence, izrekamo p. n. vsem, ki so s tem sočustvovali ob naši nenadomestni izgubi, svojo najiskrenejšo zahvalo.

Posebej se še zahvaljujemo prečasti duhovščini, c. kr. uradnikom, občinskemu zastopu, zadrugi gostilničarjev, gasilnemu društvu in čast. povcem za ganljive nagrobnice, vsem tržanom in okoličanom, vsem sorodnikom in prijateljem ranjega.

Ribnica, dne 11. aprila 1903.

žalujoči ostali.

Iščem dobro vpeljano

gostilno

v in izven Ljubljane.

Avguštin Zajec, (1029)

gostilničar, Ljubljana, Rimska cesta 4.

Takoj se sprejme spretna šivilja.

Ponudbe se pošilja:

Bersin, Stari trg 2.

Jšče se

trgovski pomočnik

za špecerijsko trgovino v Ljubljani.

Ponudbe pod „Trgovina št. 55“
poste restante, Ljubljana. (1012-3)

Poskusite J. Klauerjev „Triglav“

pristni rastlinski likér.

Oživilja želodec.
Budi tek in prebavo.
Daje dobro spanje.

Edino pristen od založnika:

Edmund Kavčič

v Ljubljani. (11-83)

Predno drugod

kupite olje, poskusite prej svetovnoznano trdko:

„The Russian-American Oil-Company Ltd.“

Ta družba razpošilja:

Olje za parne cilindre
za prevroč sopar, kakor tudi
olje za stroje in vretena.

Naša olja so čudovito cca ter se z njimi mnogo več prihrani, kakor pa z drugimi fabrikati te vrste, in so priznana najboljša olja sedanosti.

Popolna priznanja iz vse Evrope
so na razpolago. (693-6)

Zastopnik:

Mihael Kastner v Ljubljani.

Človek in pol.

Roman.

Napisal Ivan Šorli.

Lično opremljena knjiga
v izvirnem zavoju po načrtu akad. slikarja Iv. Vavpotiča.

Cena broš. K 2-50, po pošti K 2-70.

Izdal (106)

Lav. Schwentner

založnik in knjigotržec v Ljubljani.

Sprejemem takoj krepkega

učenca

s primerno naobrazbo v svojo trgovino z mešaninim blagom.

Rudolf Zoré na Jesenicah
Gorenjsko. (1024-2)

Najlepše

veleposestvo

na Spodnjem Štajerskem je na prodaj. Cena 70.000 K.

Poslopj je 14 in vsa zidana. Proda se tudi samo polovica s krmo, prodajalno, vinogradi, njivami, hostami in travniki. Ponudbe pod „A. B.“ na upravnishstvo „Slov. Naroda.“ (990-3)

Pred ponarejanjem se brani z vzorcem in znamko.

Sol za želodec

Dobiva se v vseh renomiranih lekarnah avstr.-ogrsk. države. Cena 1 škatlice K 1-50.

Razpošilja se po pošt. povzetju če se naroči najmanj 2 škatljici.

Glavna zaloga:

Deželna lekarna Julija Schaumanna v Stockeravi. b (61-3)

Julija Schaumanna

deželnega lekarnarja v Stockeravi.

Mnogo let že izpričano dietetično sredstvo za pospeševanje prebavljanja. Odstranjuje takoj želodčno kislino. Neprekošno za uravnanje in ohranjanje dobrega prebavljanja.

Predzadnji teden!

Srečke za grejalnice (Wärmestuben)
po 1 krono

Glavni dobitek

kron 40.000 kron

priporoč. 810-11)

J. C. Mayr v Ljubljani.

Vsi dobitki se izplačajo od založnikov v gotovini po odbitku 10%.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Bejaku.

Izved iz voznega reda.

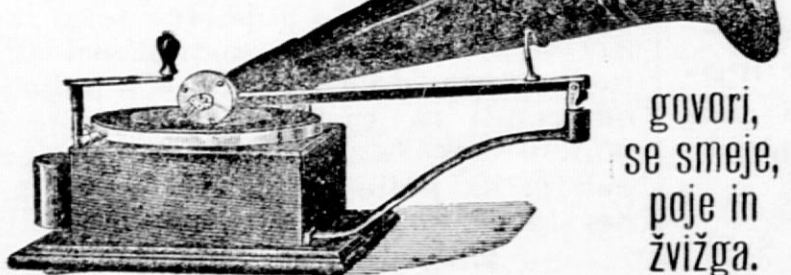
veljaven od dne 1. oktobra 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curib, Genevo, Paria, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda. — Praga v Novo mesto in v Kocervje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto, Straža, Toplice, Kocervje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novomesto, Kocervje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Praga iz Trbiža ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Isl, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak. (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda.) — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 17 m dopoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago, Francove vare, Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budejevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curib, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, Št. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta, Solnograda. — Praga iz Novega mesta in Kocervja. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta in Kocervja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kocervja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne in ob 6. uri 50 m večer. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m popoldne in ob 6. uri 10 m zvečer.

Mlad v starosti, t. j. tudi še v zrelejših letih biti mladostno svež, doseže se s tem, da se goji koža, ohrani nežna in prožna, posebno pa s tem, da se izogiba rabe slabega, vsled sode ostrega mila. Kdor si hoče ohraniti obraz vedno lep, kožo nežno in svežo, naj ne rabi za svojo toaletto drugega mila nego Deeringovo milo s sovo. Cena 60 h.

Jako zabavni

koncertni aparati
s ploščami.

Aparat kakor kaže podoba
stane 75 K.

Večji aparati, kakor tudi
automati za gostilničarje
do 240 K. (732-11)

Prodaja tudi na obroke.

Velika izbira

gramofonskih plošč.

Zamenjava starih plošč.

Centiki zastoj.

RUDOLF WEBER

urar v Ljubljani, Stari trg šte. 16.

Od c. kr. finančnega
ministrstva imeno-
vano priglaševališče
za konverzijo 4-2%
obveznic skupnega
državnega dolga

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

LJUBLJANA

Špitalske ulice šte. 2.

preskrbuje
konverzijo
skupne rente
brez katic
troškov.